

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer
in stane za Kranj 4 K., po pošti za celo leto 4 K., za pol leta 2 K., za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Mesečna priloga
„Slovenski Tehnik“

Inserati se računajo za celo stran 50 K., za pol strani 30 K., za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petlet-vrsto 10 vin., če se tiska eukrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Politični del.

Jugoslovanski klub.

Vlada sicer upa, da bo v novi državni zbornici stopilo narodnostno vprašanje v ozadje, toda mi smo prepričani, da se v tem oziru zelo moti. Velikega pomena je že dejstvo, da so se vse češke stranke zjedinile za državni zbor v skupni češki klub, ki bo postopal enotno v vseh narodnostnih vprašanjih. Tudi nemški krščanski socijalisti so sklenili v narodnem oziru postopati složno z vsemi nemškimi svobodomiselnimi strankami. Nemška nevarnost nam bo Slovanom prčila prejkoslej in samo močne in v narodnostnih zadevah enotne slovenske stranke bodo mogle klubovati združenim Nemcem.

V novo zbornico pride 37 Jugoslovanov, torej precej močna stranka, ki bo v marsikaterih zadevah odločevala usodo raznih predlog, če bo nastopala enotno. Zloduš slovenskega naroda, dr. Šušteršič, ki je prizadel Slovencev že toliko nesreč, tudi sedaj kuje naklepe, da bi onemogočil složno delovanje Jugoslovanov v narodnem oziru. Njemu je več za oblast nego za vse koristi jugoslovanskih plemen. In vendar je narodnostno vprašanje posebno pri nas Jugoslovanih pravo vprašanje vsakdanjega kruha; narodnostno delo je pravo socijalno delo pri nas.

Pred vsem je naloga bodočega jugoslovanskega kluba, da si pribori slovensko vseučilišče. Slovensko vseučilišče ne bo le največjega pomena v kulturnem in narodnem, temveč tudi v gospodarskem oziru. Koliko nadarjenim dijakom je sedaj zaprta pot v

tuja daljna mesta, ker nimajo sredstev, da bi se mogli preživeti. Slovensko vseučilišče bo oni vir, ki bo dajal akademično izobražene ljudi po vseh slovenskih pokrajinah, da bodo izginili tujci z mest, katera sedaj še po večini zasedajo. Ali ni žalostno, da si slovenski akademik na Štajerskem in Koroškem skoro ne upa več vstopiti v državno službo, ker ve, da ga ne bodo nastavili stalno v njegovi domovini, če se bo le čutil Slovenca? Ali se ne pravi to odjedati kruh sinovom domovine? In ali ni pravo gospodarsko delo, če se kranjskemu deželnemu predsedniku enkrat zastavi pot, da bi sprejemal v politično službo najraznovrstnejše Nemce iz vseh avstrijskih dežel, rojenim Slovencev pa zapiral vrata v državno službo.

Narodno ravnopravnost v vseh uradih — to bodo morali zahtevati jugoslovanski poslanci z vso energijo. To je eminentno gospodarska zahteva, saj s tem pripravljamo kruh našim ljudem. Vsaj dve tretjini mest, v slovenskih krajih, ki bi jih morali imeti Slovenci, zasedajo sedaj tujci, Nemci in Italijani. Lep vzgled nam daje nova bobinjska železnica. Vsa boljša mesta pri tržaški direkciji so v nemški posesti, načelniki najvažnejši postaj na slovenski zemlji so Nemci, celo med nižjimi uslužbenci se je prignalo toliko Nemcev na Slovensko, kolikor se jih je sploh moglo dobiti. Naši ljudje se pa selijo v — Ameriko, ker ne najdejo zadosti kruha doma.

Treba bo dalje prisiliti vlado, da stori enkrat konec škandaloznim šolskim razmeram na Koroškem in v Trstu. Če bo vlada pokazala pest, ne bo se ustavljal več bankerotni magistrat tržaški ustanoviti šole za tisoče slovenskih otrok. Saj se je vendar v Trstu pri zadnji volitvi oddalo skoro polovico toliko slovenskih glasov, kolikor je prosluli magistrat našel Slovencev sploh.

Narodnostno vprašanje je za nas pravo gospodarsko vprašanje. Na narodni podlagi je mogoč in neobhodno potreben skupni jugoslovanski klub. Če se tudi Šušteršiču posreči preprečiti ustanovitev takega kluba, vendar pride gotovo čas, ko se bo pošteno obračunalo z njim in tistim, ki imajo narodnost vedno na jeziku, za par tisočakov podpore strankarskim falitnim zavodom pa zataje svojo narodnost in cepijo sile, ki bi morale na Dunaju nastopati enotno, kadar brani je čast naroda slovenskega.

Agitačno romanje političnega c. kr. profesorja E. Jarca iz Kranja.

Ko je bil 8. januarja t. l. voljen osrednji odbor S. L. S., ki naj bi vodil agitačno delo, so se pričela najprej tla pripravljati z različnimi predavanji. Tudi naš politični prof. E. Jarc se je lotil tega dela. V 43. števil. «Slovenca» čitamo, da je v S. K. S. Z. predaval g. prof. E. Jarc o «organizaciji katolikanov v Nemčiji»; seveda je pri tem namignil tudi na naše razmere. Nadalje je imel še prof. E. Jarc tozadevna predavanja tudi v izobr. društvu v Kranju in v delavskem društvu v Kamni gorici; obedve predavanja je končal z razlago novega volilnega reda. Predavanje o novem volilnem redu je imel tudi v izobraževalnem društvu v Smartnem pri Kranju. Kot nekako novo torišče za agitacijo v našem okraju se je ustanovila klerikalna kmečka zveza. V «Slovenca» števil. 41 beremo: «Shod S. K. S. v Kranju... Prof. E. Jarc prečita in obrazloži pravila novo ustanovljene kmečke zveze...» Seveda je bil tudi veliki «kmet», prof. E. Jarc izvoljen v odbor.

PODLISTEK.

Pismo iz Škofje Loke.

Velecenjeni gospod urednik!

Streliški klub v Škofji Loki je minulo nedeljo priredil izlet v Gorico. Tega izleta so se udeležili le nekateri društveniki, namreč oni, ki so v letošnjih streliških večerih prispevali za ta namen v denarjih. Ako abstrahiramo od sicer čisto nepotrebne ozira, ki so ga imeli izletniki na ljubo nemskonacionalnega gospoda c. kr. davčnega kontrolorja R., da so izlet, ki je bil prvotno določen v nedeljo dne 2. t. m., preložili za naslednjo nedeljo dne 9. t. m., ne moremo pa prezreti dejstva, ki pomeni tako abotno klečeplazenje pred našim gospodom fajmoštom, kakršno je pač mogoče doživeti edino le v naši pobožni Škofji Loki. Da so g. fajmošter tega ponujane jim ponižnega poklona bili jako veseli, to nam priča «Slovenec» z dne 12. t. m., ki se tako-le baha:

«Streliško društvo v Škofji Loki je napravilo pretečeno nedeljo s svojim načelnikom notarjem Lenčkom izlet v Gorico. Ker so pa morali tako zgodaj odhajati, da niso mogli udeležiti se jutranje običajne maše, so naprosili našega gospoda župnika, da bi jim dal brati posebno mašo, kar je gospod župnik tudi radovoljno storil. Ob pol 5. uri so bili naši vrli strelci že pri sv. maši in se ob 5. uri

odpeljali. Ta pobožnost je posnemanja vredna in za to lepo stvar se je najbolj zavzel ekonom mesta gospod Rafael Taler.»

Torej sedaj vemo, da se je tudi za tak mali, neznatni izlet, katerega nihče na tem grešnem svetu ne bi imel brigati in pri katerem je bilo pač več kakor izključeno, da se bo kdovekaj kako grešilo, moralo po našem g. fajmoštru izprostiti božjega blagoslova, ki naj bi potem seveda celo pot spremljeval naše udeležnike, to je same resne, zrele može in «vrle strelce», dokler se ti niso vrnilo srečno domov. In samoobsebi je umeyno, da se je to moralo obesiti na veliki zvon v «Slovenca», kajti potrebno je, da o ti pobožnosti izve celi svet in da se po tem izgledu ravnajo v bodoče vsi izletniki! — Vrhutega se je tudi moralo javno pohvaliti našega gospoda mestnega ekonomata, ki se je za to največ potrudil. Smešno! Mari bi nam bil g. fajmošter še povedal, ako se je moralo o tej «božji poti» poprej še sklepati v seji slavnega mestnega ekonomata in koliko se je medpotom ustreglo gg. Rantu in fabrikantu Krennerju z — nemškutarjenjem? Mi pa ne bomo o tem naprej poizvedovali, ker to je pač postranska stvar, nas veseli le, da se je vse to zgodilo v božjem imenu in da so g. fajmošter dosegli popoln uspeh!

Toliko smo Vam imeli poročati za danes, velecenjeni g. urednik.

A revoir!

A. A. & Co.

Gorenjska v Valvazorju.

Naš slavni domači zgodovinar baron Vajkard Valvazor je v enajsti knjigi svojega znamenitega dela: Die Ehre des Herzogtums Krain v l. 1689 opisal mesta, trge, graščine in samostane na Kranjskem. Ker bo gotovo naše čitatelje tudi zanimalo zvedeti, kaki so bili ti kraji pred več nego 200 leti, hočemo priobčiti opise Valvazorjeve, kolikor se tičejo Gorenjske.

Stara Loka.

Ne more se dobro vedeti, odkod ima grad Stara Loka svoje ime. Nekateri domnevajo, da je dobil to ime od nekega stolpa, ki je stal na onem mestu, kjer stoji sedaj grad.

Grad stoji na Gorenjskem, od glavnega mesta Ljubljane oddaljen 3 milje, od mesta Škofja Loka pa en četrt ure na ravnini in je obdan od ribnika ali vodnega jarka, ki ima precej rib. Čezenj vodi ličen lesen most.

Grad kaže po svoji stari zidavi, da je v zelo bližnjem svastvu s starim vekom; toda svet okoli je zelo prijazen, kar kažejo lepi vrtovi, sadja polno drevje in zeleno polje; prav tik gradu stoji župna cerkev.

Grad je bil poprej Lambergova lastnina, dokler ni leta 1542 gospod Andrej pl. Lamberg ta grad prodal gospodu Viljemu Raspenu, čegar nasledniki se še dosedaj tako pišejo. Od gospodov Raspen je

Ko se je vršil 28. februarja t. l. zaupni shod S. L. S. v Ljubljani, ni šel noben zaupnik tako kislega obraza domov kot naš prof. E. Jarc, kajti:

«Pobit sem star šele devetindvajset let, oh, ne morem se zdaj kandidature prevzet.»

Baje so ga potolazili s tem, da mu Čočov France greje mesto. Od tedaj je pa privezal Čočovega Franceta na veržico in ga je šel kazati ljudem kot kandidata. Našteti hočemo le važnejše shode po «Slovencu»:

«Na Lužah je imel S. L. S. kandidat Demšar shod volilcev... Prof. E. Jarc iz Kranja je označil v svojem govoru posamezne stranke...» («Slovenec» štev. 70 t. l.)

«V Preddvoru je bil shod S. L. S. tudi v ponedeljek. Prof. E. Jarc iz Kranja je naslikal politični položaj...» («Slovenec» št. 70 t. l.)

«V Cerkljah, kjer se je zbralo okrog 30 zavodnih mož, se je predstavil kandidat Demšar v spremstvu prof. E. Jarca iz Kranja.» («Slovenec» štev. 84 t. l.) Prof. Jarc je v tem govoru «ožigosal podli boj» nasprotnikov S. L. S. Po «Domoljubu» je pošteno okreal liberalce in «neodvisne kmete», ki capljajo za njimi; seveda se je spravil tudi nad «Gorenjca».

«Shod v Škofji Loki. V nedeljo se je vršil v dvorani kat. izobr. društva javen volilni shod. Program Demšarja in govor g. prof. E. Jarca iz Kranja je bil sprejet z navdušenjem...» («Slovenec» štev. 92 t. l.)

«V Besnici pri Kranju je bil v nedeljo po službi božji popoldne volilni shod S. L. S. ... Kandidat Demšar je opozarjal volilce... Prof. E. Jarc iz Kranja je pa izvajal, kako važne naloge čakajo naše poslance in kako važne so te volitve za razvoj položaja v naši deželi.» («Slovenec» štev. 106 t. l.)

«V Mavčicah pod Kranjem se je v nedeljo dopoldne vršil volilni shod S. L. S. Kandidat Demšar je izvajal... Prof. E. Jarc iz Kranja je razkrinkal «neodvisne kandidate».» («Slovenec» štev. 106 t. l.)

«V Šmartnem pri Kranju se je zbralo na volilni shod S. L. S. ... Prof. E. Jarc iz Kranja je razpravljal, česa pričakujejo razni narodi in stanovni od bodočega parlamenta...» («Slovenec» štev. 108 t. l.)

«V Kranju je bil v nedeljo zvečer zaupen sestanek pristavev S. L. S. ... Prof. E. Jarc je kazal na poguben vpliv gospodarskih načel liberalizma...» («Slovenec» štev. 108 t. l.)

Prof. E. Jarc se je poleg tega udeleževal vseh zaupnih sestankov in večjih shodov S. L. S. v Ljubljani. Kakor je iz tega razvidno, je bil prof. E. Jarc iz Kranja eden najbolj vnetih agitatorjev S. L. S. Na slavni deželni šolski svet imamo pa dvoje vprašanj: 1. Jeli dovoljeno, da se c. kr. profesor tako ostentativno udeležuje politične gonje in hujska proti meščanstvu — proti meščanstvu, ki je z lastnimi žulji zidalo zavod, na katerem službuje. 2. Preišče se naj, jeli prof. E. Jarc tudi šolske dolžnosti tako vestno izpol-

njuje kot politične, «vdinjan» dr. Šuštersiču in S. L. S.?

Nam se zdi, da pri točki 2. ni baje vse tako v redu, kakor bi moralo biti. Kar se pa tiče 1. vprašanja, zahtevamo od deželnega šolskega sveta jasnega odgovora, drugače bomo smatrali, da je dovoljeno in potem pozivljamo tudi profesorje našega prepričanja, da prilezejo iz svojih zatišij in nam naj v tem oziru pomagajo. Vsaj tako delavnih moči potrebujemo, in kar je dovoljeno nemu, to je dovoljeno tudi drugemu.

Proti dijakom in dijakinjam, ki so se udeležili Hribarjevega slavja se je uvedla na vseh ljubljanskih zavodih stroga disciplinarna preiskava, ki se je končala z grajo, ukori in pri nekaterih celo z zaporom. In zakaj? Zato ker je bila mladina vesela, živahna; o kaki politični demonstraciji in političnem prepričanju pri taki mladini govoriti je — budalost. Tukaj imamo pa c. kr. profesorja, ki se kot najhujši agitačni priganjač udeležuje političnega boja in se tega tudi dobro zaveda, pa ni še bilo nobene preiskave. Radovedni smo, kakšno nagrado prejme politični c. kr. profesor E. Jarc iz Kranja za svoj trud od Božidara Švarca comp. Žlindre-Šuštersiča. Deželnemu šolskemu svetu: «Caveant consules...»

V Kranju, dno 15. junija.

Avstrijsko. — Državni zbor. Kakor poroča uradni list, se snide novi državni zbor dne 17. t. m. Nemška krščansko-socialna stranka zahteva predsedniško mesto v državnem zboru za-se, in sicer namerava kandidirati dr. Weiskirchnerja. Prvo predsedniško mesto bi dobil Čeh dr. Začek, drugi socialni demokrat dr. Renner in ker se menda nanovo ustanovi še tretje predsedniško mesto, bi se to prepustilo Poljaku dr. Dulebi. Prestolni govor bo v sredo ob 12. uri v cesarskem dvorcu.

Dr. Waber — kandidat v I. dunajskem okraju. Nemška napredna stranka je postavila finančnega komisarja dr. Wabra za kandidata v rotovškem volilnem okraju na Dunaju proti krščansko-socialnemu kandidatu bivšemu železniškemu ministru Wittku. Kakor znano, je bil dr. Waber radi svojih političnih nastopov pred kratkim kazensko premeščen na Tirolsko.

Avstro-ogrška nagodba. Gledé zadnjih posvetovanj o avstro-ogrski nagodbi piše en član pošvetovalne delegacije: Štirje dnevi, ki smo jih prebili v Budimpešti, so nagodbeno vprašanje znatno zboljšali. Kaka tretjina nagodbe in sicer gledé takozvanega ogrskega rentnega bloka, užitninskih davkov in živinozdravniških zadev se sme smatrati za rešeno. Druga tretjina se približuje rešitvi in le zadnja tretjina bi mogla delati še večje težave. V to zadnjo vrsto spadajo pred vsem železniška vprašanja. Če se ne pokaže nobena ovira, bi se moglo vse delo končati sredi julija.

Naš cesar se poda 28. t. m. na svoje običajno letno bivališče v Išl.

Ogrsko. V ogrskem državnem zboru se nadaljuje razprava o železniški predlogi, ki zahteva, da morajo tudi na Hrvaškem vsi železniški uradniki znati madžarski. Hrvatski poslanci se odločno upirajo temu nasilstvu. Govore večinoma v svojem materinem jeziku.

Skandalozen prizor je bil v petek 7. t. m. v ogrskem državnem zboru. Pred daljšim časom je čital romunski poslanec Vajda v zbornici pesem, ki sramoti Madjare. Po lastnem zatrjevanju je hotel s tem samo pokazati, kakšne sadove rodi madžarski šovinizem. A ko je večina zbornice trdila, da je s tem žalil madžarski narod in da je pesem vtihotapil v zapisnik, je dal primerno izjavo, dobil je pa ukor. Od tistega časa ni zahajal v zbornico, misleč, da se sčasom pozabi na neprijetno afero. Med tem so mu njegovi volilci izrekli zaupanje in dne 7. t. m. je prišel zopet v zbornično dvorano. Njegov prihod je pa tako razkačil šovinistično druhal, da je pozabila ne le na svoje lastno poslanisko dostojanstvo, na prostor, kjer se je nahajala, na pravice poslanca, ampak tudi na najenostavnejša pravila družabne pristojnosti. Posamezni poslanci so ga psovali, obmetavali so ga z najsurovejšimi pogrdami, obetali so mu klofute, končno je dični predsednik Justh prekinil sejo in ta čas so porabili bečari, da so skoraj s pestmi izrinili Vajdo iz dvorane.

Vajdov tovariš, poslanec Maniu je zaradi tega nezasičanega dogodka interpeliral. Zahteval je, naj izreče imunitetni odsek v določeni dobi, ali je s tem oskrunjena imuniteta poslanca Vajde in zahteval je od predsednika Justha, naj pové, ali hoče in more ščititi nemadžarske poslance. Njegov predlog, da se skliče imunitetni odsek, je bil sprejet, ali ne da se določi krajši čas za poročilo. Vsi ministri so glasovali proti Manievi zahtevi. Slavni predsednik Justh se je izvijal kakor navaden pobalin. «Vajda ima pravico, priti sem, ali straže mu ne morem dati,» je dejal. «Neodvisnjaki» so se drli, kakor svinjski pastirji. To je tisti parlament, ki si je nekdanj domišljjal, da ga časti vsa Evropa radi njegove svobodomiselnosti in radi njegovega ponosa. Ni čuda, da se ta svojat koji splošne in énake volilne pravice, kakor hudč križa.

Srbsko kralj Peter je poslal povodom slavnosti štiridesetletnice kronanja našemu cesarju brzozjavno čestitko. — Kralj Peter je sestavo novega ministrstva poveril prejšnjemu ministrskemu predsedniku Pašiču. Razen Protiča so vstopili vsi prejšnji ministri v novo ministrstvo. Za ministra notranjih zadev je imenovan poslanec in predsednik društva časnika Petróvič, ki pripada staroradikalni struji.

Bolgarsko. Danes so prišli bolgarski delegatje na Dunaj, da se posvetujejo o trgovski pogodbi med Avstro-Ogrsko in Bolgarsko.

Italija. Senat je sprejel predlog, da se 4. julij 1907 kot stoletna obmrtnica Garibaldijeva proglasi za narodni praznik.

Angleški kralj Edvard pride v avgustu zopet za tri tedne v Marijine toplice na Češkem in so zanj že pripravljene prostori v hotelu «Weimar».

Portugalsko. Kakor se čuje, se je odkrila v Lizbonu zarota, ki je imela namen odstaviti kralja Carlosa in postaviti na prestol pretendenta Don Miguela z Braganze, ki je polkovnik v avstrijski vojski. Zarote se je udeležilo baje mnogo portugalskih plemenitašev.

Poučni listek.

□□□□

6

Orožne vaje.

Vsak rezervist ali nadomestni rezervist je primoran napraviti tri orožne vaje, ki smejo trajati kvečjemu po 4 tedne.

Rezervni častniki in kadetje, ki so služili kot enoletni prostovoljci, smejo biti po potrebi poklicani tudi vsako leto k orožnim vajam.

prišel grad na gospode Paplerje, od teh zopet na nekega gospoda Petschacherja, na gospode Scerlich in Sigersdorff, dokler ga ni dobil za malo let gospod Gabrijel Lukantschisch, od katerega ga je šele pred tem letom podedoval njegov sin, gospod Gothard Lukantschisch.

Jesenice.

Trg Jesenice ima svoje ime od drevesa jesena, ker v tem kraju ta drevesa pogosto rastejo; tudi nemško ime se izvaja od teh dreves, četudi se je nekoliko izpremenilo iz Eschling v Assling.

Ta trg stoji na Gorenjskem, od glavnega mesta Ljubljane oddaljen osem, od mesta Radovljice pa dve milj in pelje tukaj deželna cesta iz Ljubljane na Beljak skozi Korosko. Kar se tiče lege, stoji trg v prijazni dolini med visokim snežnim pogorjem; zato je zemlja precej mrzla, ki jo pa vendar pokrivajo lepe, čeprav le enkrat v letu sad donajajoče njive. Ne daleč od trga teče reka Sava.

Ta trg ima še precej lepe hiše, od katerih pripada ena graščini, v kateri stanuje oskrbnik graščine belopeške. Ker je ta trg takorekoč v osrčju graščinskih posestev, Belapeč pa popolnoma na koncu, stanuje radi ugodnosti oskrbnik vedno v tem kraju, da je vedno in povsod lahko zraven. Blizu Jesenic se vidita tudi dve veliki fužini (Hammer-

werke), Sava in Plavž, v katerih se razno jeklo in železo topi in izdeluje iz rude.

Gornji del trga poveljuje lep mramorolom, ki daje tako velike kose, kakršne si le moreš želeti in z različnimi barvami, s katerimi se igra narava, razveseljuje gledalčevo oko.

Gospod Tomaž Chrön, nekdanji ljubljanski škof, je v svojih zapiskih omenil, da je leta 1585 govoril sam v svoji osebi z nekim jeseniškim kmetom, ki si je trdno vtepel v svoje možgane misel, da je Jezus.

Sedaj spada ta trg pod graščino belopeško, kateri gospodarji gospod Janč Friderik grof Trillegg.

France Prešern v spisih Janeza Trdina.

Ob priliki velike narodne slavnosti v Kranju na korist Prešernovi koči na Stolu.

Janeza Trdina je tako zanimala Primčeva Julija, da jo je hotel na vsak način tudi osebno spoznati. Ta želja se mu je izpolnila leta 1858., ko je med počitnicami potoval po Dolenjskem in prišel tudi v Novo mesto, kjer je tedaj živila Julka, omožena Scheuchenstuhla.

Kedaj in kje bi jo mogel videti, je izvedel od svojega starega znanca, rojaka in prijatelja Omejca, ki ga je našel kot upokojenega orož-

nika v Novem mestu. Po njegovem navodilu jo je čakal neke nedelje pred osmo uro zjutraj na mostu, ki vodi iz Kandije v Novo mesto. Ob tem času je namreč navadno došla k maši v mesto. V kratkem se prikaže gospa Julija v spremstvu stare gospe. Z vso pozornostjo jo je opazoval in si jo natanko vtisnil v spomin. Drugi dan jo je zopet čakal na mostu, ko je šla na trg. Korakal je za njo in ji na trgu celo izmenjal goldinar, ko je hotela kupiti jajec, pa ni imela pri sebi drobiža.

Ko se je Janez Trdina leta 1867. za stalno naselil v Novem mestu, gospa Julija ni več živela. Umrta je bila l. 1864. in leži pokopana na pokopališču v Šmihelu. Kmalu po svojem dohoku v Novo mesto se je Trdina seznanil z uglednim uradnikom, ki je občeval mnogo s proštom Arkom, najboljšim prijateljem Julijinega moža Scheuchenstuhla. Ta uradnik je od prošta zvedel vse, kar se je govorilo v hiši Scheuchenstuhlovi. Julija je dobro poznala Prešernove poezije; nekatere njegove pesmi se je naučila na pamet; kakor vsem Ljubljankam je tudi njej najbolj ugajala «Nebeška procesija». Često je pravila, da se je kot deklet na veseljah rada šalila z mladimi gospodi in tudi s pesnikom Prešernom, kake resne zveze pa da ni imela nikoli z nobenim. Od konca jo je hudo jezilo, da je

Oni rezervisti vojaške mornarice, ki so služili štiri leta aktivno, se ne smejo klicati k orožnim vojam, istotako ne mornarska bramba.

Prilagodniki deželne brambe se smejo poklicati k štiritedenskim orožnim vojam, toda ne ob času zetve.

Če kdo iz kakega v postavi navedenega vzroka ne napravi orožne vaje, sme jo nadomestiti pozneje, toda v enem letu ne sme nihče biti dvakrat klican k orožnim vajam.

Orožna vaja se more prenesti na poznejši čas, zlasti če je rezervist

- a) bolan,
- b) če so njegove rodbinske razmere take, da mora ostati doma,
- c) če biva stalno v inozemstvu in bi na noben način ne mogel plačati stroškov za pot,
- č) v drugih izvanrednih slučajih.

Če kdo hoče prenesti orožno vajo na poznejši čas, mora zato prositi vojaško dopolnitveno poveljstvo. Prošnjo lahko vloži tudi pri okrajnem glavarstvu.

Taka prošnja bi se n. pr. glasila:

**C. in kr. dopolnitveno
okrajno poveljstvo**
v Ljubljani.

Kolek za
1 K.

Svojo letošnjo orožno vajo bi moral napraviti v juliju t. l. Ker sem pa, kakor kaže priloženo zdravniško spričevalo A, v mesecu maju nevarno zbolel na pljučnici, in se še sedaj moram zelo varovati, da se bolezen ne ponovi, prosim, da smem orožno vajo napraviti šele prihodnje leto in sicer, če mogoče, v maju, da bom ob velikem poljskem delu lahko zopet doma.

Vojaški list prilagam.

V Cerkljah, dne 20. junija 1907.

Peter Jenko
posestnik na hiši št. 12
v Cerkljah.

Umetnost in književnost

□□□□□

Novo muzikalije „Glasbene Matice“. Letos je že v drugič izdala „Glasbena Matica“ v Ljubljani nove muzikalije, in sicer XXXIV. zvezek zborovskih partitur, obsegajoč 14 moških in mešanih zborov. Uredil Matej Hubad. Vsebina, ki je na 44. straneh velike četvorke, obsega: Št. 1. Stjevan St. Mokranjac: Kozar, mešan zbor, št. 2. dr. Gustav Ipavec: Naše gore, mešan zbor s baritonskim samospevom, št. 3. Emil Adamič: Deklica in ptič, mešan zbor, št. 4. Fran Serafin Vilhar: Na Ozlju-gradu, moški zbor s sopranskim in baritonskim samospevom, št. 5. Alojzij Sachs: Idila, moški zbor, št. 6. Karel Bendl: Svoji k svojim, moški zbor s četverospesom, št. 7. Vladimir Strahuljak: Zakaj me nečeš? moški zbor, št. 8. dr. Anton Schwab: Vinska, moški zbor, št. 9. dr. Anton Schwab: Uzehli cvet, moški zbor, št. 10. dr. Anton Schwab: Izgubljeni cvet, moški zbor, št. 11. dr. Gustav Ipavec: Brodar, moški zbor, št. 12. dr. Gustav Ipavec: Planinec, moški zbor, št. 13. Stanko Premrl: Slovenska zgodovina, moški zbor s četverospesom, št. 14. Ivan pl. Zajc: Dijaska, moški zbor. Cena 6 K, za člane „Glasbene Matice“ 4 K.

Politični zemljevid Avstrije v jako pregledni obliki je izšel v založništvu G. Freytag & Berndt, Dunaj VII./1. Na velikem zemljevidu, ki je razdeljen po volilnih okrajih, so razvidni vsi rezultati

Prešeren vpletel njeno ime v svoje pesmi. Ščasma pa se je potolažila in mu odpustila. Gospa je pesnika tudi branila. Dejala je: „Ubogega Prešerna razglašajo sedaj za strašnega pijanca. Taki ljudje delajo velike škandale, ki se kmalu razvedo po mestu. Prešernu pa se ni očitala nikdar nobena podlost. To smo vsi veselili, da je velik lahkoživec in poreden tiček, ali mladini se to ne sme preveč zameriti. Drugače pa je slovel Prešeren, da je on najboljši jurist in koncipijent v Ljubljani.“

Trdina je natanko pozvedoval po Julijinem življenju. Slišal ni od nje nikjer nič slabega. Bila je vzorna žena, brižna gospodinja, svojim otrokom pa preljubezna mati. Najrajši je bivala doma pri svoji družini. S posli je občevala prijazno, kakor s svojo rodbino. Bila je dobrih rok proti vsakemu revežu. Govorila je nemški in kranjski. Njen izpovednik, pater L., je Trdinu pravil, da zadnje tedne pred smrtjo ni govoril z nobenim človekom drugače nego po slovenski. V svojem materinskem jeziku se je tudi poslovila z možem in otroki.

V svojih nedosežnih „Bajkah in povestih v Gorjancih“ se tudi Trdina spominja

„Bajke in povesti v Gorjancih“, III. del. V Ljubljani 1907. Str. 79 in nasled. Op. pis.

zadnjih volitev. Vsak okraj je po barvi označen, kateri stranki pripada njen poslanec, ter njegovo ime, tako da je orientiranje z enim samim pogledom mogoče. Dodan je zemljevidu abecedni seznam vseh poslancev, kartografsko pa je pokazano razmerje narodnosti, poklica, dohodkov države i. t. d. Statistika je jako plastično prikazana. Cena zemljevidu v velikem formatu je 2 K.

Slovenski Čebelar. Glasilo „Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Korosko in Primorsko“ s sedežem v Ljubljani ter „Slov. čebelarskega društva za Spodnje Stajersko“. Urejuje France Rojina, nadučitelj v Smartnem pri Kranju. Letnik X. Štev. 6. Vsebina junijeve številke: Mesečna navodila. (Junij.) Spisuje M. Humek. — Dr. Joanes Drierzon. † Iv. Jurančič. — Deset zapovedi za pridobivanje medu. Urednik France Rojina. — Naznanilo. — Dopisi (Iz Ljubevca pri Idriji; Iz Slov. Blajberga; Tepanje pri Konjicah). — Drobiž. — Iz slovanskih in drugih pokrajin. — Vprašanja in odgovori. — Računska naloga. — Naznanila srednjega odbora. — Iz spodnještajrskega čebelarskega društva. — Vesti iz podružnic. — Naznanila in zahvala. — Mala naznanila. — Junija številka prinaša mnogovrstnega, prezanimivega gradiva. — Iz lista posnemamo, da se vrši čebelarski tečaj dne 21. julija t. l. v Ilirski Bistrici pri čebelnjaku Antona Žnidarsiča, nadalje, da je nakupila slavna kranjska hranilnica več izvodov knjig: A. Jansa: Popolni nauk o čebelarstvu in „Razprava o rojenju čebel“, ter jih razposlila za zastoj in poštne prosto kmetijskim društvom, solam in čebelarjem na Kranjskem. — Vsak slovenski čebelar mora biti ud slovenskega čebelarskega društva, vsak naj prav vestno prebira izvrstno urejeno društveno glasilo: „Slovenski Čebelar“.

Gospodarski del.

□□□□□

Delavsko zavarovanje.

V prihodnjem državnem zboru bodo skušali zlasti socialni demokratje doseči ugodno postavbo o zavarovanju za starost in onemoglost. Gotovo jih bodo pri tem vsekako jako važnem prizadevanju podpirale tudi druge stranke ne izvemški agrarce, saj jih razvoj gospodarskega življenja sili na to, da se za delo nesposobnim osebam zagotovi človeka vredna ekzistenca, ker dosedanje postavbe o delavskem zavarovanju so še jako pomanjkljive.

V Avstriji imamo sedaj šele dvoje vrst delavskega zavarovanja, in sicer zavarovanje v nezgodah in zavarovanje za slučaj bolezni.

Prva postava datira iz l. 1888 in se posebno radi velikih režijskih stroškov ni posebno obnesla. Po tej postavi se morajo zavarovati vsi delavci, ki delajo tam, kjer je nevarnost, kjer se dela s stroji, pri stavbah, v kamnolomih, rudokopih i. t. d. V ta namen so ustanovljene deželne zavarovalnice, v katere volijo delodajalci in delavci svoje zastopnike. Te zavarovalnice so pod nadzorstvom vlade. Za Kranjsko nimamo posebne zavarovalnice, temveč je za Kranjsko, Primorsko (Trst, Goriško, Istra) ter Dalmacijo sedež zavarovalnice v Trstu, ki je pa še vedno v italijanskih rokah, kar še povečuje nezaupanje v njeno delovanje. Posebno za časa gradbe bohinjske železnice so se neprestano pojavljale pritožbe o pristranskem postopanju sedanjega vodstva.

Prešerna in njegove Julije v prelepo pisani bajki, katero je naslovil „Doktor Prežir“. Kratka vsebina te bajke: „Dekla Jera je rada pripovedala o strahovih. Najmičnejša njena povest te vrste je bila tale: V Kamovi hiši v Kandilji je stanoval pred leti imeniten gospod; bil je tako oblasten, da so mu rekali: Novomeški Napoleon. O njegovi ženi so pripovedovali jeziki, da je imela znanje s slovečim doktorjem Prežirjem, ki je složil toliko lepih pesmi. Zaničeval je Prežir podle umetnosti, s katerimi se dobi na svetu najprej velika služba; zahteval je od vsakega človeka pravico in resnico. Takega korenjaka ni vlada hotela sprejeti med uradnike. Služil je torej pri nekem drugem doktorju. Bil je usmiljenega srca in dobrih rok. Revnim dijakom je kupoval knjige ali jim preskrbel s pomočjo prijatelja svojega patra Benuta hrano v frančiškanskem samostanu. Poročiti se je hotel z bogato deklico, ki ga pa ni marala, ampak se omožila z imenitnim uradnikom, kar je silno potrlo Prežirja, tako da je begal kakor izgubljen semintja in se udal pijači. Ko je Prežir umrl, je hodil strašit nezvesto ljubico. Kedar ji je zapel pod oknom „Luna sije“, vselej jo je napadla slabost in omedlevica, ki je pojenjala šele tedaj, kadar jenehal peti. Strašil jo je navadno le ob svetlih, mesečnih

Vsaka taka zavarovalnica razdeli podjetja v svojem okrožju v takozvane nevarnostne vrste. Čim večja je nevarnostna vrsta, tem večji je plačilni razred za onega, ki je zavarovan. Na podlagi nesreč se izračuna, koliko je treba plačati od krone zaslužka. In sicer plačuje delodajalec 9 desetin, delavec pa 1 desetino prispevka v zavarovalnico.

Zato se pa dobi v nezgodi odškodnino. Če se izkaže, da je delavec popolnoma nezmožen za delo, dobi iz blagajne 60% svoje redne plače, če je pa samo deloma nezmožen, pa dobi razmerno več ali manj, kakor kaže zdravniško spričevalo, vendar pa ne dobi nikdar nad 50%.

Če delavec vsled nezgode umrje, mu zavarovalnica preskrbi v kraju običajen pogreb, vendar ne plača nikdar več nego 50 kron za pokop. Njegovi ostali pa dobe letne rente in sicer dobi vdova po svojem možu 20% njegove plače. Če se drugič omoži, se ji izplača enkrat za vselej trikratni znesek letne rente. Za vsako zakonsko dete se dobi do 15. leta starosti 15%, če mu pa umrjeta oče in mati 20%, za vsako nezakonsko dete pa 10% dneve ponesrečenceve.

Druga postava o zavarovanju za slučaj bolezni obstoji že od leta 1880 in je posebno zato pomanjkljiva, ker določa, da so primorani biti zavarovani le delavci, ki delajo pri kakem obrtu. Posli na kmetih ne morejo biti člani teh zavarovalnic, če zavarovalnica tako odloči.

Delavec dobi v slučaju bolezni zdravnika, potrebna zdravila in po 20 tednov 60 odstotkov svojega rednega zaslužka ali dneve. V slučaju smrti se plača za pogrebne stroške vsaj 20 kratni znesek dneve.

Za bolniško blagajno plača delavec 2/3, delodajalec pa 1/3 zavarovalnice.

Bolniških blagajen je več vrst, in sicer se imenujejo okrajne bolniške blagajne, podjetniške okrajne blagajne, stavbinske bolniške blagajne, združne bolniške blagajne, bratovske skladnice, društvene bolniške blagajne, bolniške blagajne pri topilnicah, rudokopih i. t. d.

Če v kakem kraju ni nobene zasebne bolniške blagajne, tedaj se morajo vi delavci vpisati v okrajno bolniško blagajno. Plačuje se navadno tako, da delodajalec sam odtrga tisto vsoto, ki se plačuje kot zavarovalnina in jo vplača v bolniško blagajno.

Na Nemškem obstoji že od 1889. l. postava o zavarovanju za starost in onemoglost, ki jako blagodejno upliva na vse gospodarsko življenje. Po tej postavi so podvrženi zavarovanju delavci vseh vrst (torej tudi kmetijski posli in posli sploh), če dobivajo mezdo ali plačo v gotovini in so stari 16 let. Renta za onemoglost se podeljuje v slučajih, ako se ne dobi odškodnina za slučaj bolezni ali nezgode. Najmanjša renta znaša 118 mark, v nekaterih razredih do 450 mark. Starostna renta se podeli osebam, ki so dopolnile 70. leto brez ozira na to, ali so še za delo sposobne ali ne. Starostna renta znaša z ozirom na posamezne plačilne razrede 110—230 mark, in sicer plačuje za vsako rento država 50 mark. Ostali znesek pa preskrbe delavci in delodajalci po enakih delih. Tedenski prispevek znaša od 14 do 36 fenigov.

Pred par leti je avstrijski ministrski predsednik Körber predložil tudi podoben zakon za slučaj onemoglosti in starost. Po njegovi misli bi vsak delavec dobival letno rento, h kateri bi država prispevala 90 kron.

Kadar se bo o načrtu take postave obravnavalo v državnem zboru, homo tudi mi še več pisali o njem zlasti z ozirom na delavske razmere na kmetih, odkoder vse vre v mesto in tovarne.

nočeh. Znamenje njene nezvestobe je bilo tudi to, da je imela ta gospa počen poročni prstan. Večkrat ga je dala popraviti, a vse zastonj. Gospa se po letih še ni bila postarala, a ponočni strah in notranji črv sta ji razdejala nežno truplo. Slutila je, da ji življenje poteka. Ko je stala nekega jutra ob Krki, je po reki priplaval mrtvaški les, se za trenotek ustavil pred Kamovo hišo in odplaval naprej. Gospa je dejala: Krsta me opominja, naj se pripravim za daljno pot. Res je kmalu nato umrla. Pri pogrebu so videli tudi doktorja Prežirja; stal je blizu jame, v rokah je držal debelo popotno palico. Roke so bile povse suhe in brez žil. Oči je imel zatisnjene, kakor bi spal. Život se mu ni nič ganil; zdelo se je, da niti ne diha. Po pogrebu je Prežir nenadoma izginil.“

Ta bajka se mi zdi duhovita alegorija Prešernovega življenja kakor tudi njegove neustlišane ljubezni do Primčeve Julije. Kakot večina Trdinovih bajk, tako ima tudi pričujoča resnično zgodovinsko ozadje; kakor drugim bajkam, tako je znal nadarjeni Trdina tudi tej vdihniti pristno ljudsko mišljenje in praznoverje.

M. Permut

Tedenski sojem v Kranju dne 10. junija t. l.
Prignalo se je — konj, 117 glav goveje živine, 9 telet, 132 domačih prašičev in 2 ovac. — Pšenica po K 9—, proso po K 6:75, rž po K 8—, oves po K 8—, ajda po K 9.25, fižol ribničan po K —, koks po K — in krompir po K 250 za 50 kg.

Dopisi. ≡ ≡ ≡

□□□□

Jeseniške novice.

— V žalosten gospodarski položaj so pritirali klerikalci jeseniško občino. S svojim divjim bojem proti vsem, ki niso sli z njimi, so dosegli, da danes ni izvršen savski vodovod, nimamo proračuna in je sploh ustavljeno delovanje občinskega odbora, ki je imel rešiti dokaj važnih občinsko-gospodarskih točk. Kako dalekosežnih posledic je bil ta strankarski boj, pokaže bodočnost, kar bodo čutili v prvi vrsti večji davkoplačevalci. Vemo že naprej, da bodo zvrčali klerikalci vso krivdo na naprednjake. Povdarjamo pa že danes, da je bila napredna stranka tista, ki je ponudila pred tremi leti klerikalcem roko v spravo v skupen odpor proti naraščajočemu nemštvu. Kako stališče so zavzeli klerikalci, katerim je bilo le za strankarsko nadvlado, vedo sami. In posledica vsega je bila politični boj, v katerem se nahaja občina že par let. Nepotrebno je pogrevati spomine na nemško-klerikalno zvezo, na nasilstva napram občinskemu odboru, ki je hotel voliti častne občane, pribiti nam je le eno; jeseniška občina potrebuje političnega miru in gospodarskega dela, a kakor vse kaže, nimamo tega v do- glednem času pričakovati...

— Slavna c. kr. vladna modrost nam je podrla zadnje upanje na pomirjenje političnega življenja v naši občini. Vsakega poštenega človeka mora razburiti kruta in skrajno strankarska odločba c. kr. deželne vlade, s katero je potrdila v manjšini ostale klerikalne kandidate na podlagi konfuzne razsodbe upravnega sodišča. Vladi ni bilo na tem, da ustreže zahtevam zdravega razuma, pravici in zakonu, zadati je le hotela napredni stranki na Jesenicah zausnico, ki naj jo politično ugonobi. Vlada ni razmišljala o tem, če bo s svojo odločbo oropala velikega davkoplačevalca volilne pravice, ni se brigala za to, da so tudi klerikalni kandidati voljeni od razveljavljenih častnih občanov in ni se brigala za nebroj nepostavnosti, ki jih je učinila s to odločbo, ker živi menda v namišljeni zavesti, da je s to nepostavnostjo zadušila, ugonobila in strmoglavila napredno stranko na Jesenicah. Ta odredba visoke c. kr. deželne vlade je tako vnebo-pijočinsurovo-neroden političen mahljaj po napredni stranki in sploh največjih jeseniških davkoplačevalcih, da zahteva zadoščenja in maščevanja, insicer prav krepkega in korenitega. Še smo tu in obračunali bomo s temi domišljavimi mogotci!

— Odločba deželne vlade se je izdala popolnoma v tistem smislu, kakor je bilo citati v «Slovenca». Za kaj naj sedaj smatramo c. kr. vlad? Ali je oddelek uredništva «Slovenca»? Daleč smo prišli na Kranjskem...

— Stari občinski odbor je še veljaven, dokler se zadeva končno veljavno ne reši. Videli bomo, če se postavijo tudi višje instance na nezakonito stališče dične deželne vlade kranjske. Vsa stvar se bo vlekla še nekaj mesecev, predno se bo vedelo, kako je definitivno rešena. Klerikalna družba, ki se zbira okrog dopisnice «Slovenca», bo morala toraj že še nekaj časa potrpeti in čakati na občinsko gospodstvo, po katerem tako hrepeni. In če se še potem nade izjalovijo?

— Posvetovanje radi nove cerkve na Jesenicah se je vršilo v sredo 12. t. m. Navzočih je bilo nad 100 občanov. Tovarniško vodstvo ni poslalo svojega zastopnika. Župnik se je zavzemal za to, da se napravi popolnoma nova cerkev na drugem prostoru; prevladalo pa je mnenje, da naj se staro poslopje razširi in poveča. Pri glasovanju je propadel župnikov predlog za zidanje nove cerkve z 10 glasovi proti 100 glasovom, ki zahtevajo prezidavo stare cerkve.

— 600.000 K bi stala nova jeseniška cerkev, če bi se hotelo postaviti nekaj občini primerne. Kdo bo to plačeval? Največ tisti, ki cerkev najmanj potrebujejo, ker so ravno oni največji davkoplačevalci, v prvi vrsti seveda obrtna družba. Občina bi se s takim početjem zakopala v ogromne dolge. Stara cerkev je še toliko trdna in močna, da se lahko poveča, če je to že res tako potrebno. To se lahko izvrši z razmeroma malimi stroški, denar pa, ki bi se imel porabiti za novo cerkev, ki je večinoma le zavetišče klepetavih terciark, naj bi se raje porabil za kake občekoristne naprave, ki jih Jesenice tako krvavo potrebujejo. S tem pa že tudi odpade prepričanje, ki bi se gotovo vnel radi prostora, na katerem naj bi stala nova cerkev.

— Pretepet bi bil kmalu nastal v nedeljo ob 10. uri zvečer na jeseniškem kolodvoru. S trzaskim vlakom se je pripeljalo tudi voz koroških nemškarjev. Ko se je ustavil vlak, so pričeli nemško prepevati ter neusmiljeno hajlati. Navzoče odlično in inteligentno slovensko občinstvo, ki je čakalo na razne vlake, je jelo proti takemu nesramnemu izzivanju odločno protestirati. Vsled tega so razgreta nemška grla kmalu umolknila in predrzni izzivaci so se poskrili po železniških vozovih kakor šurki. Pri tej priliki pa se je zopet pokazalo par volkov v ovčjih kozah, ki kot državni uslužbenci bivajo na slovenskih tleh, a so takoj hiteli na pomoč svojim germanskim bratcem.

— Inženir Syha — res ultragermansko ime — je tisti ptiček, ki je prišel z barvo na dan. Razburjeno je skakal okrog — žena ga je zadrževala za suknjo — ter nekomu vpil v uho: «Ich bin auch ein Deutscher!». Videlo se mu je, da bi se rad spustil v pretepet in pokazal svoje zmožnosti, ki si jih je pridobil še menda v burševskih letih. Mož je nastavljen pri tukajšnjem oddelku za vzdrževanje železniške proge, a je bil ves čas še precej ponižen, dasi se nam je takoj zdel sumljiv, ko smo ga vedno videli v družbi zloglasnega nacionalca Quercha in inspektorja Opitza, ki je sicer že vsem svetnikom obrazil noge, a ni v narodnem oziru nič boljši od prvega. Dobro je, da poznamo ljudi, ki žive med nami. Pau se lahko izderejo zobje, če jih o pravem času pokaže!

— «Jeseniški Sokol» je napravil v nedeljo javno telovadbo pri Sekovaniču na Bledu, ki je prav dobro uspela. Na isti dan je imel tudi javorniški Sokol svojo vrtno veselico, pri kateri je vpriporil igro «V Ljubljano jo dajmo». Naše mnenje je, da bi se dve sosedni društvi že lahko toliko sporazumeli, da bi se njih prireditve ne vršile istočasno.

Angleški časnikarji na Gorenjskem.

V zgodovini tujskega prometa na Kranjskem bosta gotovo še posebej zaznamovana 5. in 6. junij, ko so na povabilo železniskega ministrstva obiskali naš krasni Bohinj in večnolepi Bled angleški časnikarji, ki so se mudili tri tedne na Avstrijskem. Obiskali so Bosno, Dalmacijo, Opatijo, Trst in še druge kraje, toda iz ust teh časnikarjev smo slišali, da je bil sprejem na Kranjskem najpriskrnejši in da bodo z veseljem ob svojem prihodu na Angleško poročali, da v teh lepih krajih ob vznožju Alp biva tudi ljudstvo, ki je vredno, da zaseda tako krasno deželo.

Saj jih je pa tudi takoj ob prihodu v Bohinj, kjer je časnikarje z damami vred — 40 po številu — pozdravil predsednik deželne zveze gospod pl. Trnkóczy v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku, presenetilo zanimanje kmetijskega prebivalstva. Bohinjska Bistrica je bila okrašena z mlaji in z zastavami, Bohinjci in Bohinjke v stasiti narodni noši so metali angleškim časnikarjem šopke v vozove, ko so se peljali v turistovski hotel ob jezeru. V turistovskem hotelu je Angleže pozdravil radovljiski okrajni glavar, povdarjajoč, da so ravno Angleži oni, ki so za turistiko in potovanja šele pripravili pot, in da je njihov rojak Sir Humphry Davy že pred leti seznanjal Angleže z lepoto naše domovine, da danes vsak izobraženec pri nas s ponosom imenuje njegovo ime.

Podpredsednik društva angleških časnikarjev, g. Backer je odzdravljaj, povdarjajoč, kako ga veseli presrčni odkritosrčni sprejem na krajskih tleh. Posebno presenečenje je napravila deželna zveza s prekrasnim vizitjejem, v katerem je v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku turistiški popis najlepših krajev naše dežele in njene industrije. Gostom je ta dar tako ugajal, da so želeli še več izvodov.

V četrtek dne 6. t. m. zjutraj je obiskal en del časnikarjev slap Savice. Prekrasno vreme je šele dalo prav izraz slikovitemu Bohinju. Po lunchu v hotelu ob jezeru so se gostje podali na Bistrico in odtod s posebnim vlakom proti Bledu. Med potjo se je pa nebo vedno bolj oblačilo, Bled jih je že pozdravljaj, zavil v oblake in deževje. Vsled tega so tudi opustili pot do Dobrave, kjer jih je pričakovalo 150 Gorenjcev in Gorenjk v narodni noši.

Slavnost po bleškem jezeru je popolnoma pokvaril dež. Iz Ljubljane je prišlo s posebnim vlakom, ki je pripeljal seboj popos slovenske pesmi «Glasbene Matico» z njenim mojstrom Hubadom, okolu 300 gostov in mešani zbor iz Kranja, 71 po številu. Tudi iz Trsta in Goriškega in drugih krajev je bilo na Bledu vse polno gostov. Deževalo je neusmiljeno. Vsem se je poznala žalost, da ne noremo pokazati Bleda gostom v popolni njegovi krasoti. Razume se, da je vsled dežja morala izostati tudi čarobna razsvetljava jezera. — Zvečer ob pol 8. uri so se zbrali angleški časnikarji s svojimi damami v salonu hotela «Louisenbad», kjer jim je blejsko društvo za promet tujcev priredilo slavnostno večerjo ter so bili postreženi tudi z najboljšimi kranjskimi vini. Goste je v angleškem jeziku pozdravila v kranjski narodni noši Američanka gospa Hanser, nakar je godba goriškega polka zasvirala cesarsko pesem.

V imenu občine je goste pozdravljaj župan bleški g. Rus samo v slovenskem jeziku. Izročil jim je pozdrave vseh sodeležanov ter jih zagotavljal,

da jih tako kot naš narod z odkritosrčno ljubeznijo ne bodo pozdravljali nikjer.

V krasno angleščino je prevedel govor gosp. župana oskrbnik graščine g. barona Codelija, g. Avgust Krulec, ki je poleg g. dr. Mandla in njegove gospe soproge z izbornim znanjem angleščine bil gostom na poti po Kranjskem ves čas požrtvovalno na razpolago.

G. Peternel je pozdravil goste v slovenskem jeziku v imenu blejskega društva za promet tujcev.

Govorilo je več angleških časnikarjev, ki so vsi navdušeno proslavljali lepoto naše dežele in ljubeznjivost njenih prebivalcev.

Višek prireditve je bil nastop zborja «Glasbene Matic», katerega pevke in pevci so v največjem dežju čakali na nastop več ur in pa nastop skupine narodnih noš. «Glasbena Matica» je mojstrski pela več naših narodnih pesmi in «Nazaj v planinski raj!» Angleži so bili ob finem prednašanju presenečeni in navdušeni ter so «Glasbeni Matici» burno klicali «Nazdar!» in «Zivio!»

G. Backer se je v imenu Angležev zahvaljeval zboru, rekoč, da vse goste iskreno veseli, da so slišali lepe slovenske glasove. Slovani so nam pokazali pot do umetne glasbe. Vaše petje je podobno krasni godbi, katera Vam prihaja iz srca in je tudi nam v srce seglo! Zbor «Glasbene Matic» je mahal dragim gostom navdušeno z robci in po dvorani je donel iz slovenskih in iz ust angleških gostov srčni slovenski «Zivio!»

Po odhodu ljubljanskih pevcev in pevki ob pol 12. uri se je razvila prav animirana zabava in ples, pri kateri je ves čas svirala vojaška godba iz Gorice. Lepo je bilo videti, kako živahno so plesali Angleži z našimi dekleti v narodnih nošah. Plesali so do 2 ure zjutraj.

Angleški gostje so prenočili na Bledu ter so se v petek ob 9. uri dopoldne odpeljali v Celovec.

Povdarjamo kot zelo značilno dejstvo, da so angleški časnikarji na Bledu govorili samo angleški ter so izjavljali, da na slovenskih tleh ne govorijo nemški.

Kar se tiče petja «Glasbene Matic», so se angleški gostje zanimali za vsako točko in izpraševali za besedilo pesmi. Med angleškimi časnikarji je bilo mnogo pevcev, ki so prosili, naj se jim preskrbe partiture. Gospod Backer je dalje časa govoril z gospodom vodjo Hubadom in se mu navdušeno zahvaljeval, da je 130 slovenskih pevcev in pevki «Glasbene Matic» pripravilo angleškim časnikarjem tako velik glasbeni užitek. Angleški časnikarji so odkrito izjavljali, da so slišali že mnogo zborov, a tako dovršenega petja še niso slišali. «Glasbena Matica» je tudi v angleškem svetu priborila slavno ime slovenski pesmi. Slava ji!

K sklepu naj dodamo še, da nemški listi zaradi prekrasnega sprejema Slovencev na Bledu po svoji znani navadi udrihajo po nas. Povemo jim lahko na polna usta, da tudi Angleži niso prijatelji Nemcev.

Vzgoja in šola.

□□□□

O pomenu roditeljskih sestankov.

Na občnem zboru učiteljskega društva za radovljiski okraj, ki se je vršil dne 13. t. m. v šolskem posloppju v Lescah pri Radovljici, je prav zanimivo predaval g. Janez Šega, učitelj v Radovljici, o pomenu roditeljskih sestankov. Razvijal je približno tele misli:

Roditeljski sestanki so novejšega izvira. Začeli so jih prirejati šele pred kratkim na Nemškem. Tudi na Kranjskem se je zbudilo zanimanje zanje. Vršili so se že doslej nekateri sestanki tako v Ljubljani kakor tudi po provincialnih mestih naših in tudi po kmetih. Litijsko-krški šolski okraj je danes prvi kar se tiče imenovanih sestankov. Roditeljski sestanki imajo namen, da se odstranijo razni predodki, ki vladajo danes proti šoli in učiteljem. Pravijo: šola mora to in to doseči, ne pomišljajo pa pri tem, da dom večkrat prav nič ne sodeluje pri vzgoji otrok, narobe, da celo ovira delovanje šole in pokvari ono, kar je storila in dosegla šola. Starsi šolskih otrok so navadno popolnoma nepoučeni o vzgoji, o namenu šole, kako malo je mater, ki bi vsaj nekaj pojma imele o bistvu vzgoje. Starše torej treba poučiti, treba jih pridobiti za šolo; zlasti bi si morala biti vsaka mati v svesti, čemu je mati. Ako naj bo učitelj odgojitelj ne le samo v šoli, ampak tudi izven nje, je nujno potrebno, da stopi s starši v dotiko, da jih privede nase, da jih pouči o namenu šole, o vzgoji. Vse to pa se najlažje doseže na roditeljskih sestankih, ki popolnoma odgovarjajo § 121. novega šolskega reda. Ta točka namreč zahteva, da naj goji učitelj tesno zvezo z domom. Prirejanju roditeljskih sestankov se stavijo ponekod zapreke od takih faktorjev, ki bi bili v prvi vrsti poklicani, da jih pospešujejo. Zgodilo se je, da krajno-šolski svet ni dovolil, da bi se vršil tak sestanek v šolski sobi. Toda učitelj, ki se trudi, da vsepovsod prižge luč pravega svetlobe, si bo vedel tudi v takih slučajih pomagati. Kar se tiče časa, kedaj naj se prirejejo roditeljski sestanki na kmetih, bo najbolje, da se vrše po popoldanski službi božji, v krajih pa, kjer cvete obrt, v času od 6.

do 8. ure zvečer. Gledati pa se mora na to, da slični večeri ne trajajo predolgo. Kaj naj se obravnava na roditeljskih sestankih? Podajajo naj se v prvi vrsti navodila in pravila o domači vzgoji. Izključeni pa tudi niso drugi predmeti. Pritegnejo se lahko dnevna vprašanja, seveda s posebnim oziranjem na vzgojo. Kot pravilo naj tudi velja, da se na enem kraju ne priredita več kot dva taka sestanka tekom enega šolskega leta. Končno priporočila predavatelju onim, ki se mislijo lotiti podobnih sestankov, dve praktični knjižici (Elternabende für Stadt- und Volksschulen von Runze, Langensalza in Elternabende von Dr. Drescher v zalogi Pichlerjeve vdove) in izrazi željo, da naj bi se predavanja na takih sestankih, če le možno, poživela s slikami potom skioptikona.

Predavanja so navzoči sprejeli z burnim priznanjem.

Godovi prihodnjega tedna:

16. Jan. Francisek Heg., Vladislava, Dragimir; 17. Adolf, Tratimir; 18. Feliks in Fortunat, Bodin; 19. Gervazij in Protazij, Bogdan, Netko, Volkoslava; 20. Silverij, Milava; 21. Alojzij, Nera; 22. Ahacij, Miloš, Stanoslava.

Sejmi na Gorenjskem prih. teden:

21. v Moravčah.

Novičar. ■ ■ ■

□ □ □ □ □

Osebnostne vesti. Vladni kancelist, g. Primož Ragazi v Kranju je imenovan okrajnim tajnikom. — Začasni učitelj v Kostanjevici, gosp. Janez Erbežnik je postal definitivni učitelj na Bledu. — Pisarniški oficijant g. Albin Prepeluh pri deželni sodnji v Ljubljani je imenovan sodnim kancelistom za okrajno sodnijo na Brdu. — Davčni adjunkt g. Henrik Kette je premeščen iz Loke v Kranj, davčni praktikant g. Ivan Cerkovnik pa iz Kranja v Krško.

Strelsko društvo v Škofji Loki je napravilo pretečeno nedeljo s svojim načelnikom notarjem Lenčkom izlet v Gorico. Ker so pa morali tako zgodaj odhajati, da niso mogli udeležiti se jutranje običajne maše, so naprosili našega gospoda župnika, da bi jim dal brati posebno mašo, kar je gospod župnik tudi radovoljno storil. Ob pol 5. uri so bili naši vrli strelci že pri sv. maši in se ob 5. uri odpeljali. Ta pobožnost je posnemanja vredna in za to lepo stvar se je najbolj zavzel ekonom mesta gospod Rafael Taler. — To vest o tem posnemanju vrednem činu globokega verskega prepričanja smo ponatilsnili doslovno iz «Slovenca» od 12. t. m. Kakor se nam poroča iz povsem verodostojnega vira, priredé vrli škofješki strelci prav v kratkem romanje na Brezje. V to svrhu jim bo posodil prečastiti gospod Šinkovec cerkevna bandera in sam bo izvolil vrlim strelcem pri «Mariji pomagaj» brati sv. mašo. Vrlil strelec in ekonom častiti gospod Rafael Taler je prevzel ulogo ministranta. Romarjem se bodo v Kranju pridružile korporativno Marijine device z zastavo.

Učiteljsko društvo za radovljiki okraj je imelo dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne v šoli v Lescah pri Radovljici svoj letni občni zbor. Natančneje poročilo priobčimo prihodnjic.

Podružnica slovenskega planinskega društva v Kranju je priredila v prid Prešernovi koči na Stolu dne 2. t. m. veliko narodno slavnost, o kateri smo prinesli že zadnjič obširnejše poročilo. V to poročilo so se vtihotapili nekateri neljubi pogreski, katere na tem mestu popravljamo. Med prodajalkami cvetlic je izostalo ime gospodične Hani Sajovičeve. Nadalje je omeniti, da je načeloval vala damskemu odboru, ki je vodil vse priprave za imenovano slavnost, gospa Marija Kušarjeva, ki se ni strasila niti stroškov, niti truda, niti potov, ko se je šlo za prireditev slavnosti. Gospe Mariji Kušarjevi gre torej v prvi vrsti zasluga, da se je planinska veselica tako vilo obnesla! — Dohodkov je bilo okrog 2000 K, izdatkov pa okrog 1000 K.

V žabalce! V nedeljo, dne 16. t. m., priredi ondoto prostovoljno gasilno društvo ustanovno veselico na vrtu gostilne «pri Stularju». Na sporedu je ples, srečolov in saljiva posta. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina za nečlane 1 K, za člane gasilnih društev 50 h. Gospe in gospice proste. Ob neugodnem vremenu se vrši veselica teden pozneje. Svirala bode meščanska godba iz Kranja. — Ker je čisti dobiček namenjen v poplačilo gasilnega orožja, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Srmoslovenski napisi v Ljubljani. Ljubljanski mestni občinski svet je v svoji seji minolega torška sklenil, da se odstranijo vsi dvojezični napisi ulic in cest in trgov in da se napravijo samoslovenski. Dobro!

Ljudske knjižnice v Radovljici, Kranju, Kamniku in Škofji Loki prav dobro poslujejo. Duhovniki sicer povsod odvrčajo ljudi od knjižnic, češ, da so pohujšljive i. t. d., pa to kakor se povsod kaže nič ne izda. Upamo, da bodo imela v najkrajšem času tudi ostala slovenska mesta in trgi

tako potrebne ljudske knjižnice. Edino potom izobrazbe je mogoče zatreti klerikalizem.

Umor. V nedeljo dne 9. t. m. so se v Čebularjevi gostilni na Javorniku pri Koroški Beli tovarniški delavci med seboj prepirali in so ga nadaljevali tudi na cesti, kar je povzročilo medsebojno ruvanje in pehanje. Slednjič udari nekdo 19 letnega Petra Belca, pristojnega v občino Sora, z nekim krajnikom po glavi, da mu odleti z glave klobuk. Ko Peter Belce pobira klobuk, pridrvi nadenj Janez Jerman, pristojen v občino Smlednik, z velikim krušnim nožem in ga mu v hrbet med rebra z vso močjo zasadi. Malo je manjkalo, da ni nož na drugi strani prišel skozi kožo. Ranjeni je takoj padel po tleh in vsled notranjega izkrvavenja v nekaterih minutah umrl. Prenesli so ga v mrtvašnico na Koroško Belo.

Narodna šola v Št. Jakobu v Rožu. Dne 14. julija t. l. se vrši slavnostno polaganje temeljnega kamena te šole. Pri tej slavnosti sodeluje pevski zbor «Narodne čitalnice» iz Kranja ter koroška moška pevska zbor «Rožica» in «Drava». Popoldne pri blagoslovljenju in slavnostnem govoru zapojeta se dva moška zbora, popoldne pa je koncert v zgornjih prostorih «Narodnega doma», takoj nato pa zunaj na prostem velika ljudska veselica s prostim vstopom. Natančneje vsprede tega slavija objavimo v eni prihodnjih števil.

V Savo je skočil delavec Franc Trampus, uslužben v papirnici na Goricanah pri Medvodah. Potegnili so ga šele čez 14 dni iz vode pri Tacnu.

V Kamniku je napredno politično društvo z imenom «Zora», ki je za časa letošnjih državnozbornih volitev spalo pravo politično spanje. V Radomljah je neki hudomušnež rekel, naj si to društvo namesto «Zora» nadene ime «Tema». A upamo, da tega ne bo treba, ker se «Zora» do deželnozbornih volitev gotovo zdrami. «Kdor zgodaj vstaja, temu kruha ostaja...!»

S krhom zadušil. V Spodnjih Palovcih pri Kamniku je dveletni otrok Franca Novaka svojemu mlajšemu bratcu v zibel masil v usta kruh, da se je ta z njim zadušil.

Na Jesenicah so osnovali Nemci podružnico nemškega planinskega društva. Slovenska podružnica, na delo! Upamo tudi, da slovenske občine na Gorenjskem ne bodo več prodajale svoje rodne zemlje svojemu sovražniku, četudi bi jih skušal preslepiti z visokostjo ponudb. Samoohrana in samoohramba je življenjski princip, katerega mora poznati tudi slovenski narod!

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani poslala je narodna tverka I. Perdan v Ljubljani prispevek od prodanih družbinah užigalic 1000 K. — To je že drugi tisočak, katerega je družba letos dobila od omenjene tverke. Slovenci! Kupujte in zahtevajte v vseh trgovinah trafikah itd. samo naše narodne užigalice!

Hotelska družba «Triglav» prosi vse interese in denarne zavode, da se vsaj do 20. t. m. odločijo za pristop ter podpisajo izjavo. Treba bo skoro sklicati ustanovni občni zbor in otvoritev hotelskega podjetja v Bohinju je tudi že pred durmi. Slavnostna otvoritev z blagoslovljenjem hotela in vil se vrši 30. junija in otvoritev obrata dne 1. julija t. l. Kdor želi pristopiti kot družabnik, naj naznani to po dopisnici deželni zvezi za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani, ki vsakemu rada dopošlje oklic, pristopno izjavo, načrt in tudi slike nakupljenih objektov. Za vplačanje deleža so pri zvezi postnohраниlne položnice na razpolago, ki so interesantom na željo takoj vpošljejo. Pripravljeni odbor apelira na častito občinstvo, da pristopa z deleži k hotelski družbi «Triglav» ter tako podpira narodno podjetje, pri katerem sodelujejo vse politične slovenske stranke. To podjetje ni samo velikega pomena v narodnem oziru, ampak je tudi dobičkanosno, ker je ustanovljeno na jako solidni in ceni podlagi, pri kateri je vsak rizik izključen.

«Društvo Mladika» namerava v zmislu § 3. dr. pravil s prihodnjim šolskim letom v svojem penzjonatu otvoriti zasebno deklisko ljudsko šolo z omejenim številom gojenk. S prihodnjim šolskim letom se otvori I. razred. — Zglasila učenk, ki mislijo stopiti v I. razred, prejema ustno ali pa pismeno do 15. julija t. l. upravni odbor ženskega vzgojevalnega in naobraževalnega društva «Mladika» v Ljubljani, Gosposke ulice št. 14.

Deželni zvezi za tujski promet v Ljubljani je došla nastopna brzojavka: Praesident Landesverband. Laibach. — Villach, 8./6. 1907. Your friendly and warmhearted reception in your district has still added enchantment of your gloricus scenery. Pray accept your heartiest thanks. James Baker, Vicepresident and honorary secretary. — Predsednik. Deželna zveza. Ljubljana. Ljubeznivi in prisrčni sprejem v Vaši deželi je očaranje nad prekrasnimi pokrajinami še povečal. Prosim, sprejmite našo najsrčnejšo zahvalo. James Baker, podpredsednik in častni tajnik.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja tem potom, da so nekateri gg. in društva pozabili plačati poslani družbeni koledar 1907. Prosi se, da bi se ta znesek kmalu doposlal, ker potrebuje družba za narodno šolo mnogo denarja.

Najnovejša električna žarnica je «150 voltna Kolloid Wolfram svetilka», ki porabi za 50 sveč svetljivosti komaj toliko električnega toka, kakor

navadna 16 svečna žarnica. Razsvetljava s to žarnico je torej trikrat cenejša kakor pri uporabi običajnih žarnic. Te nove svetilke ima v zalogi upraviteljstvo mestne elektrarne v Ljubljani, Mestni dom.

V nemškega prestolonaslednika se je zaljubila v Strassburgu udova Larchey. Sedaj je umrla ter zapustila v oporoki prestolonasledniku 40.000 mark. Zraven oporoke so našli vdovino zaljubljeno pismo, v katerem prosi prestolonaslednika, naj mu pokloni srce, zakar ga napravi za svojega edinega dediča. Prestolonaslednik je legat odklonil.

Balon odnesel kravo. Na zadnjem sejmu v Belovaru na Hrvaškem se je dogodilo veliko čudo, da je navaden balonček, s kakršnim se navadno igrajo otroci, odnesel kravo. Stvar je bila takole: Neka kmetica je pripeljala na semenj kravo, ki jo je prodala za dva stotaka. Vesela dobre kupčije je kupila za malega lva doma «luftbalon». Denar je dala v robec, robec pa privezala za vrstico balona in držala vrstico. Vsled veselja pa ni držala dovolj trdno za njo in kar na enkrat se ji je izmuznila in balon se je z denarjem vzdignil hitro kvisku in izginil izpred oči kmetice, ki vsled prestrašenosti ni vedela, kaj bi počela. Tako je balon odnesel celo kravo.

† **Ivan Schicht.** V sredo, dne 5. t. m., je umrl v Ustju na Češkem veliki industrijalec Ivan Schicht, ustanovitelj znanih tovarn za milo in olje. Pokojnik je bil sin navadnega izdelovalca mila in je po prestanih učnih letih prevzel očetovo delavnico. To je potem on sam po svoji izvanredni pridnosti povzdignil na današnjo višino.

Živa zakopana. V Sarbazanu na Francoskem so nedavno pokopali 30 letno kmetico Essoubet, misleč, da je mrtva. Dan po pokopu je bil na pokopališču neki kmet, ki je čul iz groba stokanje in vpitje. Hitel je takoj nato k županu in mu to naznanil. Hiteli so, kolikor so mogli, z odkopavanjem, a našli so ubogo ženo že nezavestno, vendar je srce še utripalo. Pršla je se k sebi, a takoj ji je bruhnila iz ust kri in par trenutkov pozneje je v resnici umrla. Pokrov krste je v groznem položaju ves razbila.

Zahvala.

Odbor podružnice slov. planinskega društva za Kranjski okraj izreka tem potom vsem, ki so pripomogli, da se je podružnica veselica dne 2. t. m. v «Zvezdi» tako lepo in kljub vremenskim neprilikam tudi v gnetnem oziru prav pogodno izvršila, svojo najtoplejšo zahvalo. — Posebno zahvalo pa dolguje odbor vsem častitim gospam in gospodičnam, katere so pod poštvovalnim vodstvom gospe Marije dr. Kušarjeve zastavile vse svoje spretnosti v prosep veselice, iskrena zahvala vsem, ki so nam pomagali z darili in sodelovanjem, sl. pevskemu zboru «Narodne čitalnice» in vsem ljubim gostom iz okolice, Ljubljane, Radovljice, Škofje Loke, Tržica in ostale Gorenjske.

V Kranju, 10. junija 1907.

Sladoleđ

najfinejši, več vrst, vsak dan sveži se dobiva pri

E. Brandt, Kranj. 87-4

TRAVNIK

na kranjskem polju
se odda za pokositi.

Več se izve v Kranju pri 110
Josipu Kronnerju, Savsko predmestje 16.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja povodom boleznin prerane smrti naše ljubljene soproge, oziroma matere, sestre, tete in svakinje, gospe

Frančiške Bučar

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo. Iskreno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev in vsem onim, ki so tako mnogoštevilno spemili blago pokojnice na zadnji poti. Posebno izrekamo presrečno zahvalo onim odličnim damam in gospodom kranjskega mesta; ki so nepozabno pokojnico spemili v tako obilnem številu iz hiše žalosti do preranega groba.

Vsem in vsakemu posebej naša najsrčnejša zahvala. 108

V Kranju, 14. junija 1907.

Žalujoči ostali.

Loterijska srečka dne 8. junija t. l.
Trst 70 68 72 19 79

Proda se iz proste roke
enonadstropna, sama zase stoječa

hiša

s hlevom, dvoriščem in vrtom;
od iste pelje zasebna pot v

Kokro.

Več se izve pri lastnici

Mariji Tomc

župnijska ulica šte. 20 v Kranju.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 226-33

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

prilagočena svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se prilagoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za
lovece in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim
jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vspre-
jema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od
mene preizkušene. 204 52-36

Ilustrovani ceniki zastoj.

M. Rant v Kranju

prilagočena slavnemu občinstvu v nakup

otroške vozičke

od 5 gl. — do 20 gl. 56 12-5

košarice in kovčke

kakor tudi razno galanterijsko in špeci-
rijsko blago po najnižjih cenah, na debelo
in drobno.

Fateol

redilna krma za prašiče, 1 zavoj 10 kr.

Andropogon

steklenica gl. 1.50, najbolje sredstvo za
rast in proti izpadanju las.

Milosovo. Karte za igro. Palice. Srajce in nogavice. Čepice
za dečke in odrasle. Pipe za sode najboljše kvalitete
(Eibenpippen).

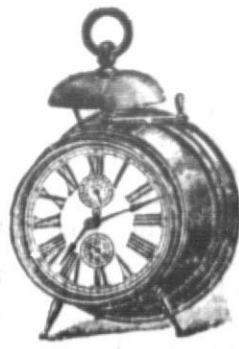
Najboljše st. une za gosli, citre in kitaro.

Pelinkovac

liter 1 goldinar 20 krajcarjev.

Preblavica (Preblau-Sauberbrunn)

1 zaboj gl. 6.50.

**Mavricij
Smolej**

urur

na Jesenicah šte. 19

prilagočena svojo veliko zalogo

pravih švicarskih
žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na
nihala, prestane in verižice, po najnižjih cenah.

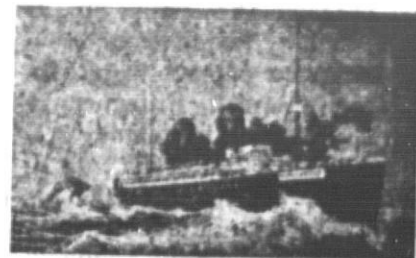
Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizni
20 letni skušnjavi vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno
in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vin. do
1.40 K. Žepne ure od K 1.20 naprej. — Zaradi kakovosti
prilagočam posebno precizijsko uro

„INTACT“.

Kolesarske potrebščine

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno, jo ne
dajajte takim, ki urarije niti izučeni niso. 17-19

Samo
6
dni

Havre-New-York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
francoske prekomorske družbe

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna
pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

oblast. potrjena potovalna pisarna
v Ljubljani. Dunajska cesta 18

v novi hiši „Kmetijske posojilnice“, nasproti znane
gostilne pri „Figovcu“. 4 25-22

Najbolje je najceneje.

Popravila točno in ceno.

Pod to
znamko
je spoznati
prodajalne,

v katerih
se prodajajo
samo Singerjevi
šivalni stroji

Stari stroji se zamenjajo.

Singer Ko., akc. druž. za šivalne stroje

Kranj, glavni trg 192.

Zaloga olja, šivank in posameznih delov.

Nad 5000 filijalk po vsem svetu.

Anton Adamič v Kranju

nasproti urarja gosp. Henrik Suttnerja nasl.
prilagočena svojo veliko zalogo vsakovrstnega 58 52-11

galanterijskega, norimberškega, modnega, drobnega blaga in igrač.

Na drobno in debelo!

Največja tovarniška zaloga otročjih vozičkov, ročnih in tržnih tačk, po-
tovalnih kovčegov in korb, nahrbtnikov in palic za hribolazce

Največja izbira modernih kravat, srajc,
ovratnikov, manšet, pasov, rokavic in nogavice.

Čepice

za dame in gospode.

Slamniki

za dame in gospode, dečke in deklice v bogati vsakovrstni
izbiri, istotam se okrasijo in prenavljajo ter se dobijo vsi
zraven spadajoči okraski po ugodni ceni.

Prepričajte se o nizkih cenah in solidni postrežbi!

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države.

Ustanovljeno l. 1831. C. KR. PRIV. OBČNA ZAVAROVALNICA

Assicurazioni Generali v Trstu.

Jamstveni zaklad nad 300 milijonov kron.

Dosedaj izplačane škode nad 850 milijonov kron.

Družba zavaruje: Na življenje in dobo v vseh mogočih sestavih. Tekom leta 1906
zavarovalo se je pri tej družbi 16.847 oseb na življenje za kapital nad 140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri prevažanju, poškodbe zvonov
in zrcalnih oken.

Sprejema tudi zavarovanja: Zoper telesno nezgodo in točo. 93 8-3

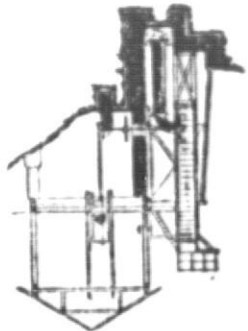
Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega svetost papež Pij X. in prevzvišeni
knezoški ljubljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Glavni zastop v Ljubljani Marijin trg, Sv. Petra c. 2, v lastni hiši.

Zastop v Kranju pri g. Josipu Golobu, „Stara pošta“.

G. Tönnies

tovarna za stroje, železo in kovinoličarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

69-51

Večkrat premirano!

Glinaste peči

139-55

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka nasproti hotela „Union“

System Balke

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočeni gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzroča skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zaloga vsakovrstnih vpletik striženih in zmehanih las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Špecialiteta: 74-43

valjični zastori (Rollbalken).

Josip Pogačnik

krojaški mojster

v Radovljici št. 41

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vsakovrstnih oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih in turistovskih oblek ter ogrinjala, katera so vedno v zalogi. Bogata zaloga angleškega, rancoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovšem kroju, točno in poceni ter se sprejemajo tudi popravila. Za najboljšo postrežbo glede mere in za vestno dovršenje prevzetih del se jamči. Špecialist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Večletno izvrševanje obrti v zadovoljstvo svojih odjemalcev ter vedno od raznih oddaljenih krajev dohajajoča naročila, so dokaz za strokovnjsko izpeljavo v krojaško obrt spadajočih del.

184-47

Tiskarna I. Pr. Lampret

priporoča

vizitnice, zavitke i. t. d.

Zlate svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično zobočistilno sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

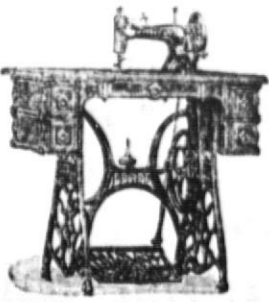
34-17
Dobri se
v
Lekarni
Šavnik

Mastin

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeša krmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavih in tisoči zahvalnih pism pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom.

Tovarniška zaloga: 236-17

Lekarnar Trnkóczy, Ljubljana.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši za družinsko rabo.

Šivajo, pošivavajo, vežejo. — So nedosežni za obrtne svrhe. — Šivajo naprej in nazaj. — Teko na kroglicah!

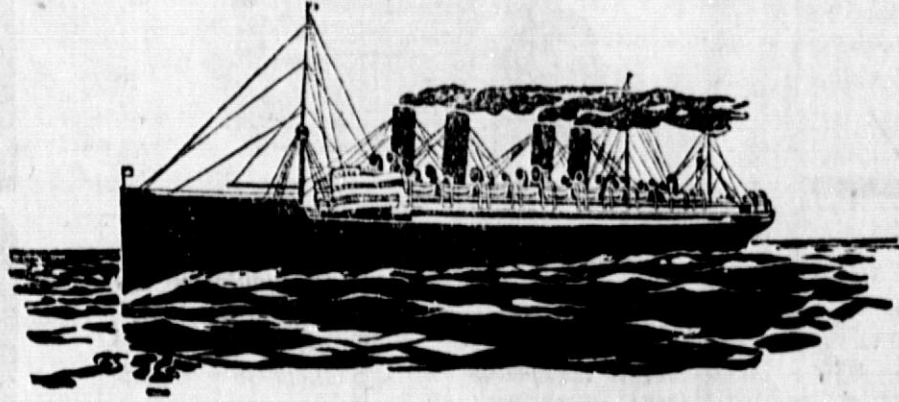
Glavno zastopstvo:

Francišek Tschinkel

Ljubljana
mestni trg 19.

131-49

Kočevje
na gradu.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki 'Severnonemškega Lloyd' iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni. Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolođvorških ulicah št. 35 nasproti občeznane gostilne 'Pri starem Tišlerju'.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča posajnila točno in brezplačno. Postrežba postena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdeston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 228-31

Berite.

Pozor.

Kupujem staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni.

Fr. Čuden • urar

Ljubljana, Prešernove ulice nasproti frančiškanskega samostana

priporoča svojo bogato tovarniško zalogo najboljših in najfinejših ur, zlatnine, srebrnine, kina-srebra in dragoc. kamnov.

Razpečavam le prve vrste blago.

Zadovoljujem se z malim dobičkom.

Na zahtevanje pošiljam cenike (s koledorjem) brezplačno in poštnine prosto.

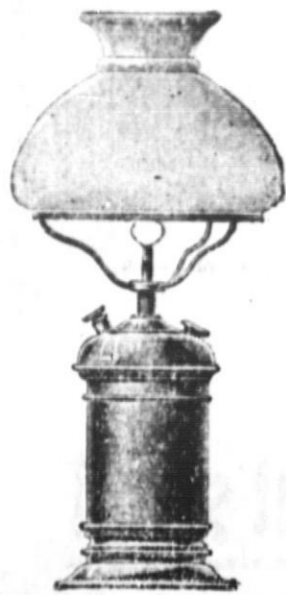
Klasportna trgovina na vse dele sveta.

Ceniki na zahtevno pošiljam in poštnine prosto.

83 26-14

Kupujem staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni.

Novo! Acetylen-svetilke **Novo!** paten- tirane

≡ v 30. oblikah ≡
izdelane

iz močne kovine, fino ponikljane. Luč je krasna in polovico cenejša kot petrolejska.

Priporoča se gostilničarjem, obrtnikom in sploh vsakomur. 179 26-15

Kdor si hoče prihraniti oči, naj kupi

Acetylen-svetilko

Dobi se samo pri:

A. J. Ivanc-u

Ljubljana, Rožne ulice, št. 8.

Najcenejša in največja domača eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. Suttner v Ljubljani

Št. 502. Nikelnasta anker-remontoar-Roskopf, trpežno kolesje, gl. 2'45, enaka iz pravega srebra gl. 3'95, ista z dvojnatinim tršim srebrnim močnim pokrovom gl. 6'50 in naprej.

priporoča svojo izborna zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraski, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoj in poštine prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Št. 505. Prava srebrna cilindar-remontoar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gl. 4'85, ista z dobrim ankerkolesjem gl. 5'95 in naprej.

6-24

Ljubljana (Kolizej) **R. Lang** Marije Terezije cesta

19 26-25 Zalagatelj društva

c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vodno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gl. naprej. Divan z okraski.

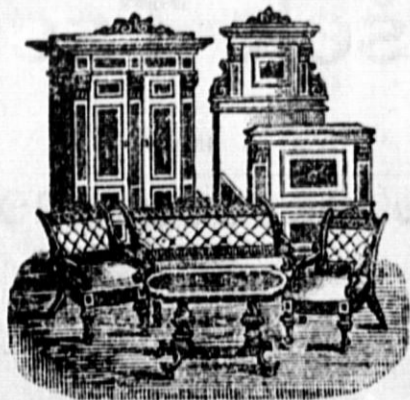
Oprave za jedilno sobo, salone, pred-sobe, cele garniture.

Specijaliteta v nevestnih balah. Veliki prostori, prtilično in v l. nadstropju.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gl.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobotehnični atelje **Oton Seydl**

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranilo korenine, z ali brez nebne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAYNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAVNOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE V ZLATU, PORCELANU, AMALGAMU in CEMENTU kakor tudi vse ZOBOZDRAVNIŠKE OPERACIJE izvršujeta tu SPECIJALIST.

100 52 Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Rezervna zaklada: **K 66.277.**

Denarni promet v l. 1905: **K 3.216.500.**

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe po 5 1/4%, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Urduje se v centrali in podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, izvzemši nedelje in praznike popoldne.

Poštuo-hranilnični račun št. 45.867.

151-46

'Gorenjca'

prodaja

po 10 vin. v

Kranju g. Karel Florian, knjigo-tržec.

Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, gl. trg;

Trzinu g. J. Ahačič, trgovec;

Radovljici g. Oton Homan, glavna trafika;

Bledu g. Iv. Pretnar, trgovec;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Azman, trafika;

Ljubljani gđe. Jerica Dolenc, Presernove ul. št. 52.